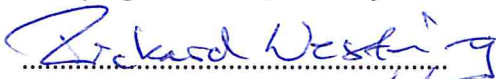
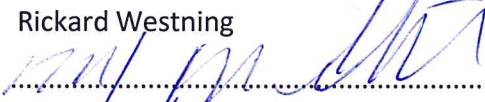





Förbundsdirection

2016-05-31

MÖT-2140

Plats och sammanträdestid	Brandstation, Bålsta, kl 13.00 – 15.30		
Beslutare	Lars Van Aller (S) Carina Lund (M) Lene Juhlin (NE) Agneta Hägglund (S) Jan Petersson (M) Owe Fröjd (Båp)		
	Ersättare: Sabina Lindberg (S) Sören Sagström (C) Peter Book (M) Tommy Rosenkvist (M)		
Övriga deltagare	Rickard Westning Fredrik Hallberg Cecilia Fager Hans Granholm		
Justerare	Jan Petersson (M)		
Justeringens plats och tid	Enköpings kommun, den 10 juni 2016.		
Underskrifter	Sekreterare		Paragrafer 9-11
	Ordförande		
	Justerare		
ANSLAGSBEVIS Förbundsdirectionen	Justeringen har tillkännagivits genom anslag på brandstationen i Enköping. Protokollet publiceras även på Räddningstjänstens web-plats www.rtjeh.se .		
Sammanträdesdatum	2016-05-31		
Protokollets förvaringsplats	Enköpings brandstation, Västra Ringgatan 6, 0171-47 56 00.		



2016-05-31

1 (3)

Direktion Kommunalförbund Räddningstjänsten

Direktion § 9

Revidering tillsynsplan

Tillsynsplanen för 2016 innehåller även frister för rengöring och brandskyddskontroll. MSB har utgivit föreskrifter om rengöring och brandskyddskontroll (MSBFS 2014:6) och förbundets tillsynsplan behöver anpassas till dessa.

Fristerna för sotning av eldstäder i fritidshus ändras från fyra år till tre år i syfte att samplanera en av två sotningar med en brandskyddskontroll under en sex årsperiod. Text om att samplanering av sotning och brandskyddskontroll ska ske, läggs till. Frist för sotning av panna i övervakad värmecentral ändras från fyra år till tre år vilket innebär anpassning till verkliga förhållanden.

Direktionen beslutar:

att fastställa tillsynsplan 2016 enligt bilaga.

Justerarsignatur

Utdragsbestyrkning



2016-05-31

2 (3)

Direktion Kommunalförbund Räddningstjänsten

Direktion § 10

Revisionsberättelse för 2015 och åtgärdsplan för negativt eget kapital

Förbundet uppfyllde inte balanskravet för 2013, då det justerade resultatet uppgick till -553 tkr. En åtgärdsplan antogs med målsättningen att återställa det egna kapitalet under 2014. Denna målsättning uppnåddes inte 2014, då balanskravsresultatet var -564 tkr och inte heller 2015, då balanskravsresultat var -819 tkr.

Totalt har förbundet ett negativt resultat på 1 936 tkr som ska återställas, varav 553 tkr av detta ska återställas senast under 2016. Förbundet har budgeterat ett positivt resultat på 555 tkr, för att återställa underskottet för 2013.

Om ett negativt resultat uppstår, vid balanskravsavstämning, ska detta enligt huvudregeln i kommunallagen återställas inom tre år och en åtgärdsplan kring detta antas.

Utifrån kommunallagens regler behöver förbundsledningen fastställa en åtgärdsplan för hur underskottet för 2014 och 2015 på totalt 1 383 tkr ska återställas.

För 2017 är planen att budgetera ett överskott på 580 tkr för att täcka underskottet från 2014. Underskottet från 2015 ska hanteras i 2018 års budget. Planen är att avsätta minst 1 % av medlemsbidraget och vid behov även vidta andra åtgärder för att återställa det egna kapitalet. (Bilaga; Revisionsberättelse för 2015)

Direktionen beslutar:

att i enlighet med ägardirektivet avsätta minst 1 % av medlemsbidraget och i övrigt vidta åtgärder för att återställa det negativa egna kapitalet från 2014-2015.

att ordförande och vice ordförande utreder medlemskommunernas möjlighet att återställa eget kapital för att ge förbundet förutsättningar att nå de finansiella målen enligt ägardirektivet.

att förbundschefen ska utreda konsekvenserna av presenterade besparingsförslag.

Justerarsignatur

Utdragsbestyrkning



2016-05-31

3 (3)

Direktion Kommunalförbund Räddningstjänsten

Direktionen § 11

Information

1. Presentation av händelser de senaste veckorna
2. Budget 2017 och möjliga effektiviseringar
3. Avgifter sotning & brandskyddskontroll
4. Index för Taxa 2017
5. Ekonomisk redovisning
6. Delegationsärenden

Justerarsignatur

Utdragsbestyrkning



Bilagor Direktionshandlingar 2016-05-31

- § 9 Tillsynsplan 2015-2018
- § 10 Revision bokslut 2015
- § 10 Revisionsberättelse 2015



Tillsyn- och tillståndsplan 2015-2018

Dokument:	1 Policy
Nr:	STY-0666
Datum:	2016-06-07
Fastställd av:	Direktionen 2014-12-09, § 20
Reviderad:	Direktionen 2016-05-31, § 9

Tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor

Tillsyn och tillståndsgivning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Revideringar

Datum	Reviderad av	Omfattning
2016-03-21	FC	<p>Ändring av frister för sotning genom anpassning till MSBFS 2014:6.</p> <p>Frister för sotning av eldstäder i fritidshus ändras från fyra år till tre år i syfte att samplanera en av två sotningar med en brandskyddskontroll under en sex årsperiod. Text om att samplanering av sotning och brandskyddskontroll ska ske läggs till.</p> <p>Frist för sotning av panna i övervakad värmecentral ändras från fyra år till tre år vilket innebär anpassning till verkliga förhållanden.</p> <p>Revideringsblad läggs till. Försättsbladets layout ändras.</p>

Innehållsförteckning

1.	Inledning och avgränsning.....	3
2.	Delegation	3
3.	Regler för myndighetsutövning.....	3
3.1	Objektivitetsprincipen	3
3.2	Legalitetsprincipen	3
3.3	Proportionalitetsprincipen	3
3.4	Förbud mot konsultverksamhet	4
3.5	Kvalitet och professionalism.....	4
4.	Tillsynstyper.....	4
4.1	Regelbunden tillsyn	4
4.2	Annan tillsyn	4
4.3	Samplanerad tillsyn	5
5.	Tillsyn enligt LSO.....	5
5.1	Tillsyn skäligt brandskydd, LSO 2 kap. 2§	5
5.2	Tillsyn skriftlig redogörelse, LSO 2 kap. 3§	8
5.3	Tillsyn farlig verksamhet, LSO 2 kap 4§	8
5.4	Sotning och brandskyddskontroll, LSO 3 kap 4§.....	9
6.	Tillsyn enligt LBE.....	11
6.1	Tillsyn hantering och överföring, LBE 6-11§§	11
7.	Tillsyn volymmål	13
8.	Uppföljning av tillsynsverksamheten	13
9.	Tillståndsprövning enligt LBE.....	14
9.1	Tillståndstider brandfarliga varor	14
9.2	Tillståndstider explosiva varor	15

1. Inledning och avgränsning

Denna tillsyns- och tillståndsplan reglerar den myndighetsutövning som Räddningstjänsten Enköping-Håbo (RTJ) utför på uppdrag av medlemskommunerna. Planen reglerar också den rengöring (sotning) och brandskyddskontroll som sotningsentreprenören utför på uppdrag åt medlemskommunerna.

Planen omfattar allmänna regler för myndighetsutövning, frister för tillsyn samt anvisningar gällande tillståndstid för beslut med avseende på brandfarliga och explosiva varor.

Planen omfattar inte specifika riktlinjer eller detaljerade anvisningar för tillsyns- eller tillståndsprocesserna. Sådana riktlinjer och anvisningar upprättas och beslutas i verksamheten av processägaren för processen Myndighetsutövning.

Planen omfattar inte avgiftsbestämmelser. För avgiftsbestämmelser hänvisas till RTJ:s taxa som årligen beslutas av medlemskommunernas kommunfullmäktige.

Planen omfattar inte heller regler för kompetens hos den personal som utför uppgifter enligt denna plan. Kompetenskrav regleras i medlemskommunernas handlingsprogram¹ för förebyggande verksamhet som för varje ny mandatperiod beslutas av räddningsförbundets direktion.

2. Delegation

Tillsyn och tillståndsprövning får endast utföras av den som personligen delegerats denna arbetsuppgift. Regler för delegation återfinns i förbundets delegationsbestämmelser.

3. Regler för myndighetsutövning

3.1 Objektivitetsprincipen

Objektivitetsprincipen innebär att beslut bara får grundas på sådana omständigheter som enligt gällande författningar ska beaktas. Med detta menas att man ska följa lagen och inte lägga in egna värderingar eller ta hänsyn till omständigheter som inte lagen reglerar. Det innebär till exempel att en kommande ombyggnation av en byggnad inte motiverar att krav om åtgärd kan utgå. Dispenser och liknande medges normalt inte.

3.2 Legalitetsprincipen

Legalitetsprincipen innebär att myndigheters maktutövning måste ha författningsstöd. Tillsynsverksamheten ska alltså inte vara slumpmässig eller godtycklig. Det finns dock utrymme i LSO för bedömningar som kan ligga utanför tydligt författningsstöd.

3.3 Proportionalitetsprincipen

Krav om åtgärd måste stå i rimlig proportion till den säkerhetshöjande effekt den bedöms kunna ge. Detta innebär inte att den enskildes ekonomiska resurser sätter gränserna.

¹ LSO 3 kap 3§

3.4 Förbud mot konsultverksamhet

RTJ arbetar för att höja brandsäkerheten genom rådgivning, utbildning, myndighetsutövning i form av tillsyn och tillståndsprövning samt genom att bistå medlemskommunernas byggavdelningar i deras myndighetsutövning i byggprocessen.

RTJ ska inte projektera brandskydd åt den enskilde men kan genom rådgivning klargöra vilken skyddsnivå som krävs för aktuell verksamhet. Det är viktigt att klargöra skillnaden mellan rådgivning och myndighetsutövning samt att tydliggöra RTJ:s roll i de fall RTJ bistår byggavdelningarna.

3.5 Kvalitet och professionalism

Tillsynsverksamheten och tillståndsprövningen ska präglas av ledorden *tydlighet* och *saklighet* och vara serviceinriktad med en tydlig myndighetsprofilering. För den enskilde ska det klart framgå vad myndigheten kräver och vad det står det enskilde fritt att välja.

4. Tillsynstyper

RTJ utför tillsyn regelbundet, vid behov och genom temafokusering. Som samlingsnamn för tillsyner som utförs vid behov och genom temafokusering har RTJ valt att behålla benämningen *annan tillsyn* som användes i den tidigare räddningstjänstlagstiftningen. Det innebär att all tillsyn som inte är planerad genom frist i verksamhetssystemet benämns som *annan tillsyn*.

Medlemskommunernas sotningsentreprenör utför *brandskyddskontroll* av fasta förbränningsanordningar och därtill hörande rökkanaler eller avgaskanaler samt skorstenar, tak och anslutande byggnadsdelar.

4.1 Regelbunden tillsyn

Med *regelbunden tillsyn* avses tillsyn i tillsynspliktiga objekt. Tillsyn i dessa objekt sker med intervall, sk frist, som bestäms utifrån verksamhetens risknivå. I kap 5-6 redogörs för intervall för regelbunden tillsyn.

Regelbunden tillsyn utförs i följande objektstyper:

- objekt som omfattas av kravet om skriftlig redogörelse²
- tillståndspliktiga objekt LBE
- objekt som klassats som farlig verksamhet (2:4 tillsyn)
- flerbostadshus tre våningar och högre (*bostadshustillsyn*)
- förskolor som inte omfattas av krav på skriftlig redogörelse
- asylboenden och flyktingförläggningar som inte omfattas av krav på skriftlig redogörelse

4.2 Annan tillsyn

Med *annan tillsyn* avses tillsyn som utförs då behov uppstår eller då myndigheten under en period fokuserar tillsynsarbetet på särskilt utvalda objektstyper. Exempel på tillfällen då annan tillsyn kan utföras:

- vid samordnad tillsyn med andra myndigheter
- vid misstanke om bristande brandskydd eller bristande hantering av brandfarlig eller explosiv vara

² SRVFS 2003:10 eller senare utgåva

- om brand som föranlett räddningsinsats har inträffat
- vid utebliven skriftlig redogörelse
- remiss från medlemskommun gällande ansökan om utskänkningstillstånd enligt alkohollagen³
- remiss från medlemskommun gällande ansökan enligt plan- och bygglagen⁴ om bygglov vid ändrad eller ny verksamhet
- remiss från polismyndigheten gällande ansökan om tillstånd enligt ordningslagen⁵
- remiss från polismyndigheten gällande ansökan om tillstånd enligt lagen⁶ om tillstånd att driva hotell- och pensionatsrörelse
- tillsyn i objekt som inte omfattas av regelbunden tillsyn (*tematillsyn*)

4.3 Samplanerad tillsyn

I verksamheter som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarlig eller explosiv vara utförs i regel tillsyn av båda lagstiftningarna (LSO och LBE) samtidigt. Sådan tillsyn benämns *samplanerad tillsyn*.

5. Tillsyn enligt LSO

5.1 Tillsyn skäligt brandskydd, LSO 2 kap. 2§

5.1.1 Omfattning

Brandskydd i byggnader och anläggningar ska vara tillräckligt bra i förhållande till den risk verksamheten genererar (skäligt brandskydd). Tillsyn av skäligt brandskydd avser kontroll av utrustning för släckning av brand och livräddning vid brand samt kontroll av övriga åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Vid tillsynen kontrolleras att ägare och nyttjanderättshavare har tillräcklig kunskap om verksamhetens risker och hur brandskyddet är utformat samt att nödvändigt underhåll och erforderliga egenkontroller utförs. Detta kontrolleras vid tillsyn genom granskning och prövning av ägarens och nyttjanderättshavarens ledningssystem för systematiskt brandskyddsarbete samt genom stickprovskontroller av såväl tekniskt som organisatoriskt brandskydd.

5.1.2 Regelbunden tillsyn, tillsynsgrupper och frister

Praxis i många kommuner är att tillsynsplikten minst omfattar redogörelsepliktiga objekt. Utöver dessa är det även brukligt att kommunen beslutar om en lokal ambitionsnivå som innebär att tillsynsplikten omfattar fler tillsynsgrupper än enbart de redogörelsepliktiga.

Nedan redovisas de tillsynsgrupper som i Enköping och Håbo omfattas av regelbunden tillsyn. Förkortningen **SR** avser **redogörelsepliktig tillsynsgrupp** medan **LA** avser tillsynsgrupp som beslutats som **lokal ambitionsnivå**. För definitioner av begrepp som används för redogörelsepliktiga objekt hänvisas till aktuell föreskrift om skriftlig redogörelse. För byggnader som kan kategoriseras till flera tillsynsgrupper gäller alltid den kortaste fristen.

³ SFS 2010:1622

⁴ SFS 2010:900

⁵ SFS 1993:1617

⁶ SFS 1966:742

Tillsynsgrupp	Frist
<p>Vård, omsorg och kriminalvård (SR)</p> <p>Inrättning för vård eller omsorg med fler än tre personer som har hjälpbehov vid utrymning.</p> <p>Låsta institutioner eller anstalter där de intagna är inlåsta ständigt eller under en viss tid.</p>	2 år
<p>Vård, omsorg och kriminalvård (LA)</p> <p>HVB-hem som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse</p>	3 år
<p>Förskoleverksamhet, skolverksamhet eller skolbarnomsorg (SR)</p> <p>Förskolor, skolor eller skolbarnomsorg om verksamheten inte enbart är belägen i markplan och där fler än 15 barn eller ungdomar vistas samtidigt.</p> <p>Förskolor, skolor eller skolbarnomsorg i markplan där fler än 90 barn eller ungdomar vistas samtidigt.</p> <p>Förskolor, skolor eller skolbarnomsorg där fler än 5 funktionshindrade barn eller ungdomar med hjälpbehov vid utrymning i händelse av brand vistas samtidigt.</p>	2 år
<p>Förskoleverksamhet, skolverksamhet eller skolbarnomsorg (LA)</p> <p>Mindre förskolor, skolor eller skolbarnomsorg som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse.</p>	3 år
<p>Hotell och andra tillfälliga boenden (SR)</p> <p>Byggnad för hotell, pensionat eller vandrarhem om byggnaden har platser för minst 9 gäster eller har minst 5 gästrum.</p> <p>Byggnad för elevhem eller förläggningar om byggnaden har platser för fler än 50 personer eller har fler än 25 förläggningsrum.</p>	2 år
<p>Hotell och andra tillfälliga boenden (LA)</p> <p>Byggnad för asylboende och flyktförläggning som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse om antalet boende per byggnad överstiger 15 personer.</p> <p>Byggnad för barnkoloni eller lägerlokaler som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse om antalet sovande per byggnad överstiger 15 personer.</p>	3 år
<p>Samlingslokaler och andra publika lokaler (SR)</p> <p>Samlingslokaler som används av fler än 150 personer.</p> <p>Restauranger och andra liknande verksamheter vilka har tillstånd att servera alkohol och där det finns platser för fler än 50 personer i samma lokal.</p> <p>Fritidsanläggningar där det finns platser för fler än 1 000 personer, helt eller delvis under tak.</p>	2 år
<p>Övriga publika lokaler (LA)</p> <p>Butiker, varuhus och gallerior som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse om den sammanlagda säljytan större än 1500 m².</p>	3 år

<p>Industrier (SR)</p> <p>Byggnader eller andra anläggningar där minst 20 personer är sysselsatta samtidigt i industriverksamheten.</p> <p>Byggnader eller andra anläggningar med en sammanlagd yta större än 2 500 m².</p> <p>Industrier för vilka krävs tillstånd enligt lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor.</p> <p>Industrier som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.</p>	4 år
<p>Industrihotell och övriga industri- och verkstadsbyggnader (LA)</p> <p>Industrihotell samt övriga industri- och verkstadsbyggnader som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse om den sammanlagda ytan är större än 1500 m².</p>	5 år
<p>Byggnader eller anläggningar med stora kulturhistoriska värden (SR)</p> <p>Byggnader som är byggnadsminnen eller kyrkliga kulturminnen enligt lagen (1988:950) om kulturminnen mm., med undantag för de byggnader uteslutande används som bostad.</p> <p>Byggnader som är statliga byggnadsminnen enligt förordningen (1988:1229) om statliga byggnadsminnen mm.</p> <p>Statliga museer och andra museer som är berättigade till bidrag enligt förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet.</p>	6 år
<p>Byggnad eller anläggning vars utformning innebär stor risk för allvarliga skador vid brand (SR)</p> <p>Byggnader med fler än 16 våningar ovan mark.</p> <p>Garage som har minst två plan under mark och en sammanhängande yta som är större än 2 000 m².</p>	2 år
<p>Flerbostadshus (LA)</p> <p>Flerbostadshus tre våningar över mark</p> <p>Flerbostadshus fyra våningar över mark eller högre</p>	4 år 3 år

För byggnader med ett mycket bra tekniskt brandskydd och ett fullt fungerande organisatoriskt brandskydd kan fristen förlängas med ett år. Beslut om att förlänga fristen tas av objektets tillsynsförättare.

5.2 Tillsyn skriftlig redogörelse, LSO 2 kap. 3§

5.2.1 Omfattning

Ägare av vissa byggnader eller anläggningar är tillsammans med nyttjanderättshavare skyldiga att lämna in skriftlig redogörelse över brandskyddet. Vid tillsyn av skriftliga redogörelser kontrolleras att skriftlig redogörelse har inkommit för redogörelsepliktiga objekt och att innehållet är korrekt.

Kontroll av att skriftlig redogörelse har inkommit för alla redogörelsepliktiga objekt utförs minst en gång under mandatperioden.

Tillsyn av skriftlig redogörelse utförs regelbundet i samband med tillsyn av skäligt brandskydd, hantering av brandfarlig vara eller vid tillsyn av farlig verksamhet. Sådan tillsyn omfattar registerkontroll av att skriftlig redogörelse inkommit för det aktuella tillsynsobjektet. Under tillsynsbesöket kontrolleras att inlämnade uppgifter är korrekta.

5.2.2 Regler för inlämning

RTJ tillämpar inte regelbunden frist för inlämnande av skriftliga redogörelser.

Fastighetsägare är istället skyldiga att lämna in skriftlig redogörelse vid förändringar som kan medföra påverkan på brandskyddet samt inför eller i samband med tillsynsbesök om tillsynsför rättaren bedömer att sådan redogörelse behövs. Exempel på omständigheter som medför krav om inlämnande av skriftlig redogörelse:

- ny fastighets- eller anläggningsägare
- ny nyttjanderättshavare
- bygglov- eller bygganmälanpliktig om- eller tillbyggnation har utförts
- omfattande ändring av byggnadens eller anläggningens brandskydd har utförts
- ny verksamhet
- särskilt beslut av tillsynsför rättaren

5.3 Tillsyn farlig verksamhet, LSO 2 kap 4§

5.3.1 Omfattning

Ägare eller den som utövar en farlig verksamhet är skyldig att i skälig omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom, vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa skador samt att analysera de risker som den farliga verksamheten ger upphov till. Den som utövar verksamheten är också skyldig att underrätta länsstyrelsen, polisen och kommunen vid ett utsläpp eller överhängande fara för utsläpp av giftiga eller skadliga ämnen. Tillsyn avser kontroll av att det finns en beredskap som motsvarar den förhöjda risk som den farliga verksamheten medför. Med beredskap avses personal, materiel och utrustning samt anläggningstekniska åtgärder.

Vid tillsynen kontrolleras att ägare eller verksamhetsutövare har tillräcklig kunskap om verksamhetens risker och dess skyddsåtgärder och att man har en plan (nödlägesplan) för hur man ska underrätta berörda myndigheter vid ett utsläpp. Detta kontrolleras vid tillsyn genom granskning av riskanalys över anläggningen och dess nödlägesplan samt genom stickprovskontroller av övriga skyddsåtgärder. Det allmänna rådet om skyldigheter vid farlig verksamhet⁷ används som stöd för tillsynen.

⁷ SRVFS 2004:8

Tillsyn av farlig verksamhet görs i anläggningar där verksamheten är av sådant slag att den innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller i miljön. Tillsynen utförs vanligtvis samordnat med Länsstyrelsen.

5.3.2 Frist tillsyn farlig verksamhet

Tillsynsgrupp	Frist
Farlig verksamhet Anläggning med verksamhet som av LST klassats som farlig verksamhet.	1 år

5.4 Sotning och brandskyddskontroll, LSO 3 kap 4§

5.4.1 Omfattning

Kommunen ska i brandförebyggande syfte ansvara för rengöring (sotning) av fasta förbränningsanordningar och därtill hörande rökkanaler. Det samma gäller för imkanaler i restauranger, storkök och jämförbara utrymmen. Kommunen ska även ansvara för att dessa anordningar och anslutande byggnadsdelar kontrolleras från ett brandskyddsperspektiv (brandskyddskontroll). Sotning utförs i syfte att förebygga brand medan brandskyddskontroll utförs i syfte att upptäcka fel och brister i anläggningen.

Vid sotning av eldstäder, rökkanaler och imkanaler rengörs alla delar där sot eller annan beläggning kan avsättas i sådan omfattning att risken för brand och brandskador minimeras. Vid brandskyddskontroll prövas anläggningens funktion och egenskaper utifrån brandskyddssynpunkt. I huvudsak kontrolleras att anläggningen överensstämmer med de krav som gällde då anläggningen togs i bruk. Den enskilde har det primära ansvaret för sitt brandskydd och ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Kommunen beslutar om frist för sotning medan brandskyddskontroller ska utföras i enlighet med nationellt beslutad frist enligt föreskrift och allmänt råd om rengöring och brandskyddskontroll⁸.

Sotning ska i möjligaste mån samordnas med brandskyddskontroll vilket innebär att minst ett sotningstillfälle ska ske samtidigt som brandskyddskontrollen.

5.4.2 Sotning, frister

Praxis i många kommuner är att sotning utförs i enlighet med de frister som föreslås i det allmänna rådet om rengöring och brandskyddskontroll. Nedan redovisas de frister för sotning som tillämpas i Enköping och Håbo.

Övervakad värmecentral	Frist
Panna som ingår i en värmecentral som står under kontinuerlig övervakning av kvalificerad driftsledare	3 år
Fasta bränslen	
Konventionella pannor	3 ggr/år
Panna med keramisk inklädnad i förbränningskammaren eller motsvarande	2 ggr/år

⁸ SRVFS 2005:9 eller senare utgåva

konstruktion för effektiv förbränning av bränslet och där pannan är ansluten till ackumulatortank eller motsvarande anordning.	
Panna där eldning sker med träpellets eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och där eldningsapparaten är speciellt konstruerad för effektiv förbränning av bränslet.	1 år
Flytande bränsle	
Panna där eldning sker med tung eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.	3 ggr/år
Panna där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och pannans märkeffekt överstiger 60 kW.	1 år
Panna där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och pannans märkeffekt uppgår till högst 60 kW.	2 år
Kökspisar, ugnar och jämförbara förbränningsanordningar för matlagning om eldning sker i större omfattning än för enskilt hushållsbehov	
Eldstad där eldning sker med fast bränsle, tung eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.	6 ggr/år
Eldstad där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.	1 år
Lokaleldstäder och kökspisar, ugnar och jämförbara förbränningsanordningar för matlagning om eldning sker enbart för enskilt hushållsbehov	
Eldstad som utgör den huvudsakliga källan för uppvärmning av det rum där eldstaden är uppställd eller för matlagning.	1 år
Eldstad som <i>inte</i> utgör den huvudsakliga källan för uppvärmning av det rum där eldstaden är uppställd eller för matlagning.	3 år
Eldstad som är belägen i fritidshus.	3 år
Imkanaler i restauranger eller andra större kök	
Imkanaler i restauranger eller andra större kök med matlagning	3 ggr/år
Imkanaler i kök som endast används för uppvärmning av mat eller liknande verksamhet.	1 år

5.4.3 Undantag från sotning och beslut om ändrad sotningsfrist

Om eldning inte skett mellan två sotningstillfällen kan undantag från sotning medges. Ansökan om undantag från sotning ska i god tid innan sotningen lämnas till kommunens sotningsentreprenör. Om ansökan om undantag från sotning inkommit mindre än 14

dagar innan planerad sotning har sotningsentreprenören rätt att debitera sotning enligt gällande taxa.

Den enskilde har rätt att ansöka om ändrad sotningsfrist. Ansökan om ändrad sotningsfrist lämnas till kommunens sotningsentreprenör som utifrån ett brandskyddsperspektiv bedömer och beslutar om sotningsfristen kan ändras.

5.4.4 Sotning på egen fastighet

En fastighetsägare har rätt att ansöka om att själv få sota eller låta någon annan utföra sotning⁹, "egensotning", på den egna fastigheten. Ansökan om medgivande om egensotning lämnas till RTJ som i samråd med kommunens sotningsentreprenör bedömer om den enskilde kan utföra sotning på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt. Den enskilde måste visa att han/hon har rätt utrustning, kompetens och har fysisk förmåga att utföra sotningen själv. Prövning av ansökan om egensotning sker i enlighet med aktuellt allmänt råd om rengöring och brandskyddskontroll.

5.4.5 Brandskyddskontroll, frister

För frister för brandskyddskontroll hänvisas till aktuell föreskrift¹⁰ om rengöring och brandskyddskontroll som beslutats av MSB.

6. Tillsyn enligt LBE

6.1 Tillsyn hantering och överföring, LBE 6-11§§

6.1.1 Omfattning

Den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor är skyldig att hantera dessa varor på ett betryggande sätt. Tillsyn avser kontroll för att säkerställa att den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor har vidtagit de åtgärder och försiktighetsmått som behövs, att riskerna har utretts på ett tillfredställande sätt, att byggnader och hanteringsanordningar har utförts och placerats på ett betryggande sätt samt att kompetenskravet, föreståndarkravet, förvaringskravet och förpackningskravet uppfylls.

Vid tillsynen kontrolleras att den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor har tillräcklig kunskap om de risker som hanteringen medför och den lagstiftning som reglerar hanteringen samt att nödvändiga skyddsåtgärder vidtagits och att erforderliga egenkontroller utförs.

Tillsyn av brandfarliga varor omfattar granskning av riskutredning och explosionskyddsdocumentation samt stickprovskontroll av tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder på hanteringsstället. Tillsyn av explosiva varor omfattar stickprovskontroll av tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder på hanteringsstället.

I samband med tillståndsansökan utförs tillsyn (avsyning) som en del av tillståndsprocessen.

6.1.2 Tillsynsgrupper och frist

Praxis i många kommuner är att tillsynsplikten omfattar tillståndspliktig hantering. Tillståndsplikten för brandfarliga varor regleras i nationell föreskrift¹¹. Tillståndsplikt för explosiva varor omfattar enligt lagstiftningen all hantering.

⁹ En kommun får medge att en fastighetsägare utför eller låter annan utföra sotning på den egna fastigheten (LSO 3 kap 4§)

¹⁰ MSBFS 2014:6 eller senare utgåva

¹¹ MSBFS 2013:3

Nedan redovisas de tillsynsgrupper som i Enköping och Håbo omfattas av regelbunden tillsyn. För definitioner av begreppet publik verksamhet hänvisas till föreskrift om tillståndspliktig hantering.

Tillsynsgrupp	Frist
<p>Hantering brandfarliga varor i publik verksamhet</p> <p>Inrättning för vård eller omsorg som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.</p> <p>Skolverksamhet som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.</p> <p>Restaurang som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.</p> <p>Övrig publik verksamhet som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.</p>	2 år
<p>Hantering brandfarliga varor i icke-publik verksamhet</p> <p>Yrkesmässig verksamhet som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.</p>	4 år
<p>Hantering explosiva varor i publik verksamhet</p> <p>Försäljnings- och lagerlokal som tillhandahåller fyrverkerier till försäljning.</p>	1 år
<p>Hantering explosiva varor i icke-publik verksamhet, mkt liten omfattning</p> <p>Förvaring < 25 kg pyrotekniska artiklar, riskgrupp 1.3-1.4</p>	7 år
<p>Hantering explosiva varor i icke-publik verksamhet</p> <p>Övrig hantering av explosiva varor.</p>	5 år

7. Tillsyn volymmål

För att regelbundet besöka de tillsynspliktiga objekten utför RTJ i genomsnitt ca 200 planerade tillsyner per år. Utöver dessa tar RTJ höjd för att även utföra annan tillsyn i form av planerade tematillsyner och oplanerade tillsyner pga misstanke om brist. Den årliga tillsynsproduktionen fördelas normalt enligt nedan:

Antal	Typ
200	Regelbunden tillsyn (planerad fristad tillsyn)
40	Annan tillsyn av typ tematillsyn (planerad ej fristad tillsyn)
10	Annan tillsyn pga misstanke om brist (oplanerad tillsyn) (brandskydd eller bristande hantering brandfarliga varor eller explosiva varor)
250	Totalt antal tillsyner per år

Dimensionerande årlig tillsynsproduktion

Processägaren för processen Myndighetsutövning kan omfördela tillsynsfördelningen under förutsättning att det totala volymmålet inte underskrider angiven årlig tillsynsproduktion.

Utöver den årliga tillsynsproduktionen utförs även annan tillsyn i form av samordnad tillsyn i krogmiljö. Sammankallande för dessa tillsyner är medlemskommunernas socialförvaltningar. Under ett tillsynstillfälle utförs tillsynsbesök hos flera olika verksamhetsutövare. RTJ representeras under dessa tillsyner av jourhavande insatsledare. Även denna tillsynstyp registreras i verksamhetssystemet men ingår inte i den planerade tillsynsproduktionen.

8. Uppföljning av tillsynsverksamheten

Tillsynsverksamheten följs löpande upp genom ett antal uppföljningar per år samt genom årlig utvärdering. Processägare Myndighetsutövning ansvarar för uppföljning och utvärdering.

9. Tillståndsprövning enligt LBE

Den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor i tillståndspliktig mängd är skyldig att ha tillstånd för det. Tillståndsplikten regleras genom lag¹². Tillståndet ska tidsbegränsas.

9.1 Tillståndstider brandfarliga varor

Tillstånd ska begränsas i tid¹³. Det är vanligt att tillstånd tidsbegränsas till 10 år¹⁴. Denna praxis följs med undantag av brandfarlig gas i publik verksamhet där kortare tidsbegränsning har valts som lokal ambitionsnivå.

Nedan redovisas de tillståndstider som tillämpas i Enköping och Håbo.

Tillståndsgrupp	Tillståndstid
Publik verksamhet:	
Mycket liten omfattning (< 6 liter gas, < 5 liter vätska, < 5 liter aerosoler)	6 år
Liten omfattning (< 60 liter gas, < 250 liter vätska, < 100 liter aerosoler)	6 år
Stor omfattning (> 60 liter gas, > 250 liter vätska, > 100 liter aerosoler)	4 år
Cistern i mark (tankstation ¹⁵)	12 år
Cistern ovan mark (tankstation)	6 år
Icke-publik verksamhet:	
Oavsett omfattning och behållartyp	12 år

¹² 16 § LBE

¹³ 19§ LBE

¹⁴ MSB handbok om tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor

¹⁵ Anläggning för tankning av motorfordon eller båtar, se MSBFS 2011:8

9.2 Tillståndstider explosiva varor

Tillståndsgrupp	Tillståndstid
Publik verksamhet:	
Fyrverkeriförsäljning, tillståndshavare första ansökan*	1 år
Fyrverkeriförsäljning, tidigare tillståndshavare	4 år
Icke-publik verksamhet:	
Övrig hantering explosiva varor, tillståndshavare första ansökan*	1 år
Övrig hantering explosiva varor, tidigare tillståndshavare	6 år
Förvaring < 25 kg pyrotekniska artiklar, riskgrupp 1.3-1.4 (stenspräckare)	8 år

*För ny tillståndshavare tillämpas ett års provotid, därefter omprövas tillståndet. Om det efter provotiden inte framkommer särskilda hinder medges längre tillståndstid. Denna provotid tillämpas dock inte för begränsad hantering av sk stenspräckare och därtill hörande tändsatser om hanteringen underskrider 25 kg.

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2015

Räddningstjänsten
Enköping Håbo

*Jan Nilsson
Richard Vahul*

Mars 2016

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	1
2.	Inledning	3
2.1.	Bakgrund.....	3
2.2.	Revisionsfråga och metod	3
2.1.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning.....	5
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	5
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	5
3.1.1.2.	Investeringsredovisning.....	6
3.1.1.3.	Driftredovisning	7
3.1.2.	Balanskrav	7
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	8
3.2.	Rättvisande räkenskaper	9
3.2.1.	Resultaträkning	9
3.2.2.	Balansräkning.....	10
3.2.3.	Kassaflödesanalys.....	10
3.2.4.	Tilläggsupplysningar.....	11

1. Sammanfattning

Efter genomförd granskning bedömer vi att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vidare bedömer vi att resultatet i allt väsentligt är rättvisande. Ett observandum i sammanhanget är att förbundet under 2016 behöver övergå till komponentavskrivning, enligt rekommendationen 11.4 från RKR¹.

Årets resultat är negativt och uppgår till 819 tkr. I och med detta har förbundet numera ett negativt eget kapital på 1 683 tkr, vilket innebär att den ekonomiska ställningen är otillfredsställande och att åtgärder behöver vidtas för att återställa det egna kapitalet.

Det lagstadgade balanskravet för 2015 har inte uppfyllts. Årets resultat enligt resultaträkningen är -819 tkr, vilket överensstämmer med balanskravsresultatet eftersom inga realisationsvinster finns avseende försäljning av anläggningstillgångar. Avstämningen mot balanskravet kommenteras under en särskild rubrik i förvaltningsberättelsen och balansutredande not finns.

Om ett negativt resultat uppstår, vid balanskravsavstämning, ska detta enligt huvudregeln i kommunallagen återställas inom tre år och en åtgärdsplan kring detta antas. Beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom.

Förbundet uppfyllde inte heller balanskravet för 2013, då det justerade resultatet uppgick till -553 tkr. En åtgärdsplan antogs med målsättningen att återställa det egna kapitalet under 2014, som redan då var negativt (-299 tkr). Denna målsättning uppnåddes inte uppnått inte 2014, då balanskravsresultatet var -564 tkr och inte heller 2015, då balanskravsresultatet var -819 tkr. Totalt har förbundet ett negativt resultat på 1 936 tkr som ska återställas, varav 553 tkr av detta ska återställas senast under 2016. Mot den bakgrunden kan vi konstatera att direktionen i budget 2016 har budgeterat ett positivt resultat på 555 tkr, för att återställa underskottet för 2013.

Utifrån kommunallagens regler behöver förbundsdirektionen fastställa en åtgärdsplan för hur underskottet för 2014 och 2015 på totalt 1 383 tkr ska återställas. Detta sker lämpligtvis i samband med behandlingen av årsredovisningen för 2015.

Det finns totalt fem fastställda mål kring god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Endast målet kring finansiering av investeringar har uppnåtts. Övriga mål kring likviditet, ekonomisk balans, resultatnivå samt storleken på det egna kapitalet inkl avsättning har inte uppnåtts.

Utifrån ovanstående bedömer vi att resultat inte är förenligt med de finansiella målen för god ekonomisk hushållning, eftersom de "tunga" finansiella målen inte uppnåtts.

¹ Rådet för kommunal redovisning.

Fastställda mål för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsmässigt perspektiv redovisas i form av fyra övergripande mål i ägardirektivet, som mäts via 12 indikatorer. Uppföljningen visar att 10 av dessa indikatorer har ett bättre värde 2015, än medelvärdet för 2010-2014. En av indikatorerna visar på ett oförändrat värde, medan en av indikatorerna visar på ett försämrat värde. Vidare redovisas de åtta uppdrag som lämnats i verksamhetsplanen, varav fem av dessa är helt genomförda och tre delvis genomförda.

Sammantaget bedömer vi att resultatet i stort är förenligt med verksamhetsmålen, som har bäring på god ekonomisk hushållning.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är förbundsdirektionen som enligt kommunallagen (KL) är ansvarig för årsredovisningens upprättande och godkännande.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fastställts. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål direktionen beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Kassaflödesanalys

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har vidare granskats.

Vi har även bedömt förbundets ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som direktionen beslutat om.

Granskningen har utförts enligt god revisions² för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

Granskningen introduceras genom kontakter och samplanering med förbundets ekonomifunktion. Granskningen genomförs med kontrollmålsmetodik enligt det granskningsprogram för granskning av årsredovisning som PwC Kommunal sektor använder. Granskningen sker genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Revisionsrapportens innehåll har faktagranskats av räddningschef och kommunens redovisningschef.

2.1. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en avstämning mot följande revisionskriterier:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från RKR
- Förbudsdirektionens beslut kring god ekonomisk hushållning

² Utgångspunkten för detta är bland annat SKYREV:s utkast ”Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting”. Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing) och implementeringen sker succesivt.

3. Granskningsresultat

Granskningsresultatet redovisas utifrån följande delavsnitt:

- Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomisk ställning
- Rättvisande räkenskaper

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Vi har granskat att förvaltningsberättelsen lämnar tillräckliga uppgifter om:

- Obligatorisk information i enlighet med KRL och RKR:s rekommendationer
- Sådana förhållanden, som inte ska redovisas i balansräkning eller resultaträkning, men som är viktiga för bedömning av ekonomin
- Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut
- Förväntad utveckling
- Väsentliga personalförhållanden, bl a den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaron
- Annat av betydelse för styrning och uppföljning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar överensstämmer med kraven i KRL och KL samt i allt väsentligt är förenligt med övrig normgivning.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning (inkl obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer).

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen bedöms ge en rättvisande bild. Förutom de uppgifter som redovisas i balans- och resultaträkning, finns kompletterande uppgifter som är viktiga för bedömning av förbundets ekonomi och ställning. Detta i form av vissa finansiella nyckeltal, såsom soliditet och balanslikviditet. Vidare finns information om pensionsmedelsförvaltning och tillämpade redovisningsprinciper utifrån gällande normgivning.

Sammantaget bedöms en övergripande utvärdering ske av förbundets ekonomiska ställning, kopplat till uppföljning av nyckeltal och det fastställda finansiella målet för god ekonomisk hushållning, som överensstämmer med kommunallagens krav kring analys av ekonomisk ställning. I den ekonomiska analysen konstateras att den ekonomiska ställningen inte är tillfredsställande och att åtgärder behöver vidtas för att återställa det negativa kapitalet.

Händelser av väsentlig betydelse. I förvaltningsberättelsen finns en redovisning av viktiga händelser under året. Utifrån den kunskap vi har om förbundets verksamhet, via direktionsprotokoll m m, bedöms väsentliga händelser under året i huvudsak kommenterade i förvaltningsberättelsen.

Förväntad utveckling (framtidsperspektivet). Av förvaltningsberättelsen framgår den förväntade framtida utvecklingen, utifrån en sammanställning i ett särskild avsnitt kring framtidsfrågor. De områden som redovisas är bl a gemensam räddningsregion, IT-struktur, investeringsbehov samt fortsatt processororienterad kvalitetsredovisning och relevanta mätetal för verksamheten.

Väsentliga personalförhållanden. Den personalekonomiska redovisningen innehåller uppgifter om väsentliga personalförhållanden, såsom personalstatistik och -kostnader, rehabiliteringsåtgärder samt mångfald och jämställdhet. Statistik över sjukfrånvaron redovisas i enlighet med vad som följer av KRL 4 kap § 1 a.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av kommunalförbundets verksamhet. Detta område i förvaltningsberättelsen avser information och analys rörande prestationer, kvalitet och mål. Information om mål och måluppfyllelse redovisas i förvaltningsberättelsen, utifrån övergripande mål i handlingsprogrammet och ägardirektiv samt indikatorer och åtgärder i verksamhetsplanen. Av redovisningen framgår hur förbundet arbetat med målen och resultatet av genomförda åtgärder och måluppfyllelsen utifrån de indikatorer som följts upp.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Vi har granskat att:

- Investeringsredovisningen visar kommunalförbundets totala investeringsverksamhet
- Beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med årets bokföring
- Posterna i investeringsredovisningen är överförda till balansräkningen och kassaflödesanalysen
- Jämförelse med tidigare år görs
- Avvikelser i förhållande till budget och investeringskalkyler har analyserats och kommenterats

Bedömning och iakttagelser

Investeringsredovisningen bedöms i allt väsentligt ge en rättvisande bild av årets investeringar.

Investeringsredovisningen är avstämd mot bokföringen och budgeten. Redovisningen bedöms ge en samlad bild av förbundets totala investeringsverksamhet och objektsvis uppdelning finns.

Nettoinvesteringarna överensstämmer med motsvarande uppgifter i balansräkning och kassaflödesanalys.

I investeringsredovisningen görs jämförelser med tidigare år. Övergripande kommentarer till investeringsutfallet finns vidare i förvaltningsberättelsen.

3.1.1.3. Driftredovisning

Vi har granskat att:

- Budgeterade och redovisade kostnader och intäkter redovisas i sammanfattning
- Redovisade intäkter och kostnader överförs riktigt från den systematiska bokföringen
- Jämförelse med tidigare år görs
- Driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål samt överensstämmer med resultaträkningen

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till budgeten.

Budgeterade och redovisade kostnader redovisas i sammandrag och har överförs riktigt från den systematiska bokföringen. Driftredovisningen överensstämmer vidare med resultaträkningen.

I driftredovisningen görs jämförelser med tidigare år. Övergripande kommentarer till utfallet finns i förvaltningsberättelsen, vilket även gäller måluppfyllelsen.

3.1.2. Balanskrav

Vi har granskat att:

- Förbundets bedömning av om balanskravet har uppfyllts, dvs att det finns en balanskravsutredning i enlighet med KRL och KL
- Om det i förvaltningsberättelsen anges när och på vilket sätt man avser att göra den i KL föreskrivna reglering i de fall ett negativt resultat uppvisas
- Om det i förvaltningsberättelsen lämnas upplysning om hur tidigare års negativa resultat har reglerats
- Om det i förvaltningsberättelsen framgår skälen till att inte reglera ett negativt resultat, i de fall direktionen beslutar att en sådan reglering inte ska ske

Bedömning och iakttagelser

Det lagstadgade balanskravet för 2015 har inte uppfyllts. Årets resultat enligt resultaträkningen är -819 tkr, vilket överensstämmer med balanskravsresultatet eftersom inga realisationsvinster finns avseende försäljning av anläggningstillgångar. Avstämningen mot balanskravet kommenteras under en särskild rubrik i förvaltningsberättelsen och balansutredande not finns.

Om ett negativt resultat uppstår, vid balanskravsavstämning, ska detta enligt huvudregeln i kommunallagen återställas inom tre år och en åtgärdsplan kring detta antas. Beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom.

Förbundet uppfyllde inte heller balanskravet för 2013, då det justerade resultatet uppgick till -553 tkr. En åtgärdsplan antogs med målsättningen att återställa det

egna kapitalet under 2014, som redan då var negativt (-299 tkr). Denna målsättning uppnåddes inte 2014, då balanskravsresultatet var -564 tkr och inte heller 2015, då balanskravsresultatet var -819 tkr. Totalt har förbundet ett negativt resultat på 1 936 tkr som ska återställas, varav 553 tkr av detta ska återställas senast under 2016. Mot den bakgrunden kan vi konstatera att direktionen i budget 2016 har budgeterat ett positivt resultat på 555 tkr, för att återställa underskottet för 2013.

Utifrån kommunallagens regler behöver förbundsdirktionen fastställa en åtgärdsplan för hur underskottet för 2014 och 2015 på totalt 1 383 tkr ska återställas. Detta sker lämpligtvis i samband med behandlingen av årsredovisningen för 2015.

Från och med 2013-01-01 finns det i kommunallagen en möjlighet att reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas i balanskravsutredningen för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. RUR är frivillig att tillämpa, men de kommuner, landsting och kommunalförbund som tänker göra det måste besluta om hur reserven ska hanteras. Hanteringen ska framgå av de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige alternativt direktionen ska besluta om. Förbundsdirktionen ännu inte formellt tagit ställning till RUR, vilket kommenteras i årsredovisningen under redovisningsprinciper. Vi kan konstatera att frågan inte heller har varit aktuell i och med att negativa resultat har redovisats för samtliga år under perioden 2013 till 2015.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Vi har granskat måluppfyllelsen för direktionens finansiella och verksamhetsmässiga mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Förbundsdirktionen fastställde 2009-11-26 mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utifrån ett finansiellt och verksamhetsmässigt perspektiv. Dessa mål har sedan kompletterats med ett mål kring att avsätta 1 % av medlemsbidraget till eget kapital. Måluppfyllelsen kring god ekonomisk hushållning kommenteras under särskild rubriker i förvaltningsberättelsen.

Det finns totalt fem fastställda mål kring god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Endast målet kring finansiering av investeringar har uppnåtts. Övriga mål kring likviditet, ekonomisk balans, resultatnivå samt storleken på det egna kapitalet inkl avsättning har inte uppnåtts.

Utifrån ovanstående bedömer vi att resultat inte är förenligt med de finansiella målen för god ekonomisk hushållning, eftersom de ”*tunga*” finansiella målen inte uppnåtts.

Fastställda mål för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsmässigt perspektiv redovisas i form av fyra övergripande mål i ägardirektivet, som mäts via 12 indikatorer. Uppföljningen visar att 10 av dessa indikatorer har ett bättre värde 2015, än medelvärdet för 2010-2014. En av indikatorerna visar på ett oförändrat värde, medan en av indikatorerna visar på ett försämrat värde. Vidare redovisas de åtta uppdrag som lämnats i verksamhetsplanen, varav fem av dessa är helt genomförda och tre delvis genomförda.

Sammantaget bedömer vi att resultatet i stort är förenligt med verksamhetsmålen, som har bäring på god ekonomisk hushållning.

Ett nytt handlingsprogram för skydd mot olyckor 2015-2018 har fastställts av direktionen under hösten 2015. I programmet anges ett antal säkerhetsmål som ska uppnås under mandatperioden. De kommande verksamhetsplanerna kommer, enligt uppgift, att innehålla aktiviteter för att uppfylla säkerhetsmålen. Effekten kommer att mätas genom indikatorer i verksamhetsplanen som formellt följs upp i delårsrapport och årsredovisning. Detta för att framgent tillskapa en sammanhållen och mer stringent målstyrningskedja än tidigare, via styrdokumentet handlingsprogram, ägardirektiv och verksamhetsplan.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Vi har granskat att:

- Resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- Resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild över årets resultat, som uppgår till -819 tkr (-564 tkr 2014). I delårsrapport per 2015-08-31 prognostiserades årsutfallet till -89 tkr. I och med årets resultat har förbundet ett negativt eget kapital på -1 683 tkr (-879 tkr 2014).

Resultaträkningen är i tillämpliga delar uppställd i enlighet med KRL (vissa poster enligt lagens uppställning är ej tillämpligt för kommunalförbund).

Noter finns i tillräcklig omfattning och resultaträkningens innehåll bedöms i allt väsentligt vara rätt periodiserat. I resultaträkningen görs jämförelse med föregående år och budget.

Oavsett ovanstående behöver prognosmetoderna generellt utvecklas. Vi kan konstatera att förbundets budget för 2015 har brutits ned på kontonivå för att kunna göra bättre uppföljningar under året på detaljnivå samt även få en enhetlig kontering.

3.2.2. Balansräkning

Vi har granskat att:

- Balansräkningen är uppställd enligt KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör förbundet och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser

- Specifikationer till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- Årets resultat överensstämmer med resultaträkningen

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital. Balansräkningen är i tillämpliga delar uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Bilagor och specifikationer till huvudboken finns i tillräcklig omfattning.

Föregående års utgående balanser har på aggregerad nivå överförts rätt som årets ingående balanser.

Vi bedömer att omsättningstillgångarna, avsättningarna och skulderna i allt väsentligt existerar, är fullständigt redovisade och rätt värderade samt i allt väsentligt rätt periodiserade.

En inventering av förbundets anläggningstillgångar utifrån anläggningsregistret och upprättade inventarieförteckningar har genomförts under slutet av 2015. Detta i samband med översyn av budgetansvar, kontoplan m m. Avsaknad av årlig inventering var en brist som påtalades i samband med förra årets bokslutsgranskning.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Vi har granskat att:

- Kassaflödesanalysen uppfyller kravet enligt gällande normgivning
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Kassaflödesanalysen överensstämmer med motsvarande uppgifter i delar av årsredovisningen

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar förbundets finansiering och investeringar.

Förbundet följer i allt väsentligt RKR:s rekommendation 16.2 för redovisning av kassaflöden. Detta innebär att den är uppdelad på sektorerna löpande verksamhet, investeringar och finansiering. Kassaflödesanalysen utmynnar i en förändring av likvida medel.

Noter saknas till kassaflödesanalysen. Årets poster kan härledas från övriga delar i årsredovisningen, varför noter inte bedöms vara nödvändiga för dessa.

Överensstämmelse finns mellan kassaflödesanalysen och motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4. Tilläggsupplysningar

Vi har granskat om årsredovisningen lämnar information om tillämpade redovisningsprinciper samt lämnar tilläggsupplysningar i tillräcklig omfattning.

I RKR:s rekommendation om materiella anläggningstillgångar (11.4), som gäller fr o m 2014, har förtydligande gjorts bland annat kring kravet på komponentavskrivning. Rådet har även gett ut en information kring praktiska avseende övergång till komponentavskrivning.

Bedömning och iakttagelser

Informationen om tillämpade redovisningsprinciper samt hantering av krav på tilläggsupplysningar bedöms i huvudsak vara tillräckliga för att kunna bedöma och analysera resultat och ställning.

Vi vill påtala vikten av att förbundet går över till komponentavskrivning under 2016, för att därigenom anpassa sig till gällande normgivning inom området som kommer till uttryck i RKR:s rekommendation 11.4.

2016-03-18

Jan Nilsson
Projektledare/uppdragsansvarig
Certifierad kommunal revisor

REVISORERNAS REDOGÖRELSE FÖR ÅR 2015

1 ALLMÄNT

Vi har under året genomfört vår granskning i enlighet med kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet samt fastställt revisionsreglemente.

Vi har under året diskuterat aktuella frågor med förbundets tjänstemannaledning. Vår lagreglerade initiativrätt i förbundsdirectionen har däremot inte använts i något granskningsärende under året.

Kommunal sektor, inom PwC, har biträtt oss i vårt granskningsarbete.

2 INRIKTNING OCH OMFATTNING

Målsättningen med revisionsarbetet är att främja ändamålsenlighet, effektivitet, rättvisande räkenskaper och god intern kontroll. Utifrån denna målsättning utarbetas revisionsplanen, som innehåller granskningsinsatser inom förvaltnings- och redovisningsrevision. Prioritering av revisionsinsatserna sker utifrån väsentlighet och risk.

Förvaltningsrevision genomförs i form av verksamhetsinriktade granskningar inom olika väsentliga områden. Granskningsinsatserna syftar till att ge impulser till en effektivisering av verksamheten samt öka ändamålsenligheten.

Redovisningsrevision genomförs i form av granskning av årsredovisning, delårsrapport, olika redovisningsrutiner etc. Dessa insatser syftar till att främja rättvisande räkenskaper och god intern kontroll.

3 RESULTAT

3.1 Allmänt

Fastställd revisionsplan för året har genomförts inom den ekonomiska ram som fastställts.

3.2 Årsredovisning

Efter genomförd granskning bedömer vi att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vidare bedömer vi att resultatet i allt väsentligt är rättvisande. Ett

observandum i sammanhanget är att förbundet under 2016 behöver övergå till komponentavskrivning, enligt rekommendationen 11.4 från RKR¹.

Årets resultat är negativt och uppgår till 819 tkr. I och med detta har förbundet numera ett negativt eget kapital på 1 683 tkr, vilket innebär att den ekonomiska ställningen är otillfredsställande och att åtgärder behöver vidtas för att återställa det egna kapitalet.

Det lagstadgade balanskravet för 2015 har inte uppfyllts. Årets resultat enligt resultaträkningen är -819 tkr, vilket överensstämmer med balanskravsresultatet eftersom inga realisationsvinster finns avseende försäljning av anläggningstillgångar. Avstämningen mot balanskravet kommenteras under en särskild rubrik i förvaltningsberättelsen och balansutredande not finns.

Om ett negativt resultat uppstår, vid balanskravsavstämning, ska detta enligt huvudregeln i kommunallagen återställas inom tre år och en åtgärdsplan kring detta antas. Beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom.

Förbundet uppfyllde inte heller balanskravet för 2013, då det justerade resultatet uppgick till -553 tkr. En åtgärdsplan antogs med målsättningen att återställa det egna kapitalet under 2014, som redan då var negativt (-299 tkr). Denna målsättning uppnåddes inte uppnått inte 2014, då balanskravsresultatet var -564 tkr och inte heller 2015, då balanskravsresultatet var -819 tkr. Totalt har förbundet ett negativt resultat på 1 936 tkr som ska återställas, varav 553 tkr av detta ska återställas senast under 2016. Mot den bakgrunden kan vi konstatera att direktionen i budget 2016 har budgeterat ett positivt resultat på 555 tkr, för att återställa underskottet för 2013.

Utifrån kommunallagens regler behöver förbundsdirektionen fastställa en åtgärdsplan för hur underskottet för 2014 och 2015 på totalt 1 383 tkr ska återställas. Detta sker lämpligtvis i samband med behandlingen av årsredovisningen för 2015. Det finns totalt fem fastställda mål kring god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Endast målet kring finansiering av investeringar har uppnåtts. Övriga mål kring likviditet, ekonomisk balans, resultatnivå samt storleken på det egna kapitalet inkl avsättning har inte uppnåtts.

Utifrån ovanstående bedömer vi att resultat inte är förenligt med de finansiella målen för god ekonomisk hushållning, eftersom de ”tunga” finansiella målen inte uppnåtts.

Fastställda mål för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsmässigt perspektiv redovisas i form av fyra övergripande mål i ägardirektivet, som mäts via 12 indikatorer. Uppföljningen visar att 10 av dessa indikatorer har ett bättre värde 2015, än medelvärdet för 2010-2014. En av indikatorerna visar på ett oför-

¹ Rådet för kommunal redovisning.

ändrat värde, medan en av indikatorerna visar på ett försämrat värde. Vidare redovisas de åtta uppdrag som lämnats i verksamhetsplanen, varav fem av dessa är helt genomförda och tre delvis genomförda.

Sammantaget bedömer vi att resultatet i stort är förenligt med verksamhetsmålen, som har bäring på god ekonomisk hushållning.

3.3 Delårsrapport

Vi har granskat delårsrapporten och vår bedömning är att rapporten uppfyller kraven i KRL och att resultatet för perioden i allt väsentligt är rättvisande.

PM över granskning av delårsrapport inkl utlåtande har överlämnats för kännedom till förbundsdirektionen.

3.4 Intern kontroll avseende leverantörsregister och -utbetalningar

Enligt fastställd revisionsplan har vi genomfört en granskning av förbundets arbete inom ovanstående område.

Utifrån genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig, men att det inom vissa områden behöver vidtas åtgärder i syfte att ytterligare stärka kontrollen.

Utifrån genomförd granskning lämnas därför följande rekommendationer:

- Se över möjligheterna att minska antalet attestanter i flödet och samtidigt tydligare koppla beslutsattestrollen (ansvar, verksamhet) till ett tydligt budgetansvar.
- Tillse att de medarbetare som erhåller attesträtt från och med 2016-01-01 även genomgår adekvat utbildning för att ges de rätta förutsättningarna för att hantera det ansvar som åligger dem.
- Säkerställ att återrapportering av utsedda beslutsattestanter sker i enlighet med gällande regler i delegationsordningen.
- Tillskapa en rutin där förbundschefens fakturor och utlägg godkänns/-attesteras av förbundsdirektionens ordförande.
- Inför rutiner kring certifiering av beställare, i enlighet med de rutiner och regler som gäller för Enköpings kommun. Detta inte minst för att minimera risken för att medarbetare beställer varor och tjänster av ej upphandlade leverantörer.

Revisionsrapporten överlämnades för besvarande till förbundsdirektionen, med en skrivelse daterad 2015-12-15. Förbundsdirektionen har besvarat rapporten och vi har diskuterat svaret på slutrevisionen för 2015.

Medlemskommunernas
kommunfullmäktige

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2015

Vi har granskat kommunalförbundets verksamhet under år 2015. Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och fastställt revisionsreglemente.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i revisorernas redogörelse och övriga till berättelsen fogade bilagor.

Förbundsdirektionen har godkänt årsredovisningen.

Vår granskning visar att årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen och god redovisningsred. Vidare visar vår granskning att förbundet inte har uppfyllt balanskravet och att det egna kapitalet är negativt.

Förbundsdirektionen har fastställt mål för en god ekonomisk hushållning utifrån ett finansiellt och verksamhetsmässigt perspektiv. Vi bedömer att det ekonomiska resultatet inte är förenligt med god ekonomisk hushållning. Däremot bedömer vi att det verksamhetsmässiga resultatet i stort är förenligt med god ekonomisk hushållning.

Vi tillstyrker att förbundsdirektionen och de enskilda förtroendevalda i detta organ beviljas ansvarsfrihet.

Enköping 2016-04-06

Bengt-Åke Gelin

Tony Forsberg

Birgit Svensson

Bertil Berglund

*Till revisionsberättelsen hör bilagorna:
Revisorernas redogörelse (nr 1)
De sakkunnigas rapporter (nr 2 och 3)*